

Соціальні проекти нашого храму

ДИТЯЧИЙ КЛУБ «НЕДІЛЬНА ШКОЛА»

- Основи християнського віровчення. Закон Божий
- Декоративно-театральне мистецтво

Інформація за тел.: (044) 360 04 10

КЛУБ «ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ»

Індивідуальний графік
Марина Іванівна Брежинська
(067) 717 56 51
Володимир Павлович Бабчун (044) 286 28 07

ХРАМ НА ЧЕШТЬ ІКОНИ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ «ПОМІЧНИЦЯ В ПОЛОГАХ»

при київському міському пологовому будинку № 1
вул. Арсенальна, 5
(044) 360 04 10

ВСЕУКРАЇНСЬКА БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «МАМА І НЕМОВЛЯ»

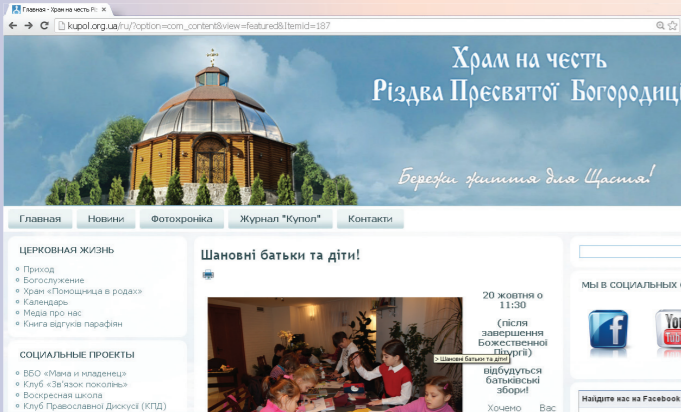
– це перша організація, яка вирішує соціальні проблеми, пов'язані із материнством та дитинством, під патронатом Церкви

КЛУБ ПРАВОСЛАВНОЇ ДИСКУСІЇ (КПД)

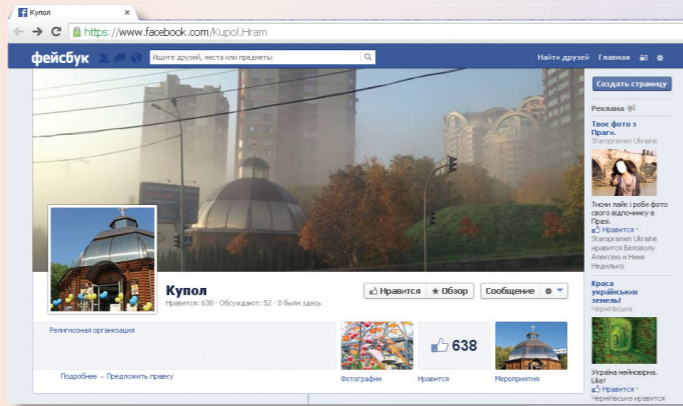
Діалог із викликами сучасного християнства

Шукайте нас у мережі інтернет

На сайті:
kupol.org.ua

У мережі FACEBOOK:
www.facebook.com/Kupol.Hram

Українська Православна Церква

Храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці

м. Київ, вул. Старонаводницька, 8/6
Храм відкритий щоденно з 10:00 до 19:00

Інформацію про розклад богослужінь та новини парафії можна знайти на нашому сайті та в мережі FACEBOOK

За інформацією звертайтеся

за тел. 360 04 10

та (098) 958 99 33

Видається з благословення Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира, Предстоятеля Української Православної Церкви

КУПОЛ

ЖУРНАЛ МОЄЇ СІМ'Ї

8 (25) 2013
kupol.org.ua

ХРИСТІЯНСЬКА НОРМА ЖИТТЯ

Святий мученик
ЮРІЙ НОВИЦЬКИЙ –
юрист та громадський діяч

Засідання
ветеранського клубу
«ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ»

**ЗА ЧТО
СТРАДАЮТ
ДЕТИ?**

Бережіть життя для Щастя!

Я хочу цінувати свою історію, молитися за упокій душ замучених голодомором, будувати державу, зменшуючи беззаконня в суспільстві, продукувати та втілювати добрі справи.

Я хочу жити в українській Україні!!!

Друзі, свобода – це не пошук постійної залежності, це самодостатнє буття!!!

*Протоіерей
Олег Мельничук*

4 Новини Єпархіального відділу

6 Засідання ветеранського клубу «Зв'язок поколінь»

Святкове засідання з нагоди 70-річчя визволення Києва

8 Сообщество в обществе: история, проблематика, современные вызовы

Заседание Клуба православной дискуссии

10 СВЯТИЙ МУЧЕНИК ЮРІЙ НОВИЦЬКИЙ – юрист та громадський діяч

14 Читати чи не читати?

Що краще читати нашим дітям

16 Розпочався Різдвяний піст: як правильно його провести

17 За что страдают дети?

18 Відповіді священника

19 Недільна школа

01015, м. Київ, вул. Старонаводницька 8/6,
церква на честь Різдва Пресвятої Богородиці
тел.: (044) 360-04-10,
e-mail: office@kupol.org.ua
http://www.kupol.org.ua

Свідоцтво про реєстрацію: КУ №591-229Р,
видане Міністерством юстиції України від 08.07.2011

Друк: ТОВ «СІТІ КИЇВ ПРИНТ»

Наклад: 5 000 прим.

Дякуємо родині Українських за допомогу у виданні журналу

Головний редактор:
протоіерей Олег Мельничук
Відповідальний редактор:
Оксана Фартак

Автори:
Олексій Біловол, Наталя Шпильова, Павло Берзін
Коректор:
Ольга Хмельовська
Дизайн та верстка:
Олеся Стеценко

Засідання Єпархіального відділу у справах сім'ї

11 листопада відбулося засідання Єпархіального відділу в справах сім'ї Київської єпархії. За традицією нарада проходила в храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці. Голова відділу протоієрей Олег Мельничук підбив підсумки роботи відділу, подякував за реалізовані в благочиннях соціальні акції та проекти і разом із присутніми окреслив нові завдання та напрямки роботи.

У ході засідання протоієрей Олег Мельничук наголосив на тому, що основою пастирського соціального служіння завжди був, є і буде захист сімейних цінностей і що саме через соціальне служіння Церква має укріплювати свої позиції в суспільстві. Окремо голова відділу подякував усім благочинням за успішно проведену акцію «Портфель сирітки», за діяльність Київського родинного клубу в парафіях столиці, завдяки якому багатодітні родини змогли відвідати Почаївську Лавру, Чернігів, Козелець, монастирі інших міст.

Особливо отець Олег відзначив ті благочиння, які активно провадять роботу в соціальному служінні. Це і духовні бесіди, і молебні, і поїздки до дитячих будинків, розподільників, реабілітаційних центрів, пологових будинків та лікарень.

Крім того, на нараді священнослужителів голова відділу поділився досвідом соціальної роботи парафії на честь Різдва Пресвятої Богородиці і закликав колег-священників обмінюватися досвідом і співпрацювати у цьому напрямку.

Прес-служба Київського єпархіального відділу у справах сім'ї

II Всеукраїнський форум сім'ї

Голова Єпархіального відділу в справах сім'ї Київської єпархії взяв участь у II Всеукраїнському форумі сім'ї.

Форум відбувся 22 листопада в Київському міському будинку вчителя. У роботі взяли участь громадські та просвітні організації, відомі науковці, громадські діячі, християнські конфесії, представники державних органів та Парламенту України. Київський єпархіальний відділ у справах сім'ї представляли голова відділу протоієрей Олег Мельничук та представники відділу в київських благочиннях протоієрей Роман Баранов та диякон Роман Андрієнко.

Усі учасники форуму погодилися з тим, що найбільшою та найсвятішою цінністю для нашого народу завжди була родина. Головною проблемою сучасності є руйнування сімейних традицій та нав'язування нам аморальних норм чужого законодавства.

У своєму виступі в ході роботи секції «Церква – за сім'ю» голова Єпархіального відділу протоієрей Олег Мельничук наголосив на важливості збереження традиційних християнських цінностей: «...Сьогодні відбувається маргіналізація християнської родини. Нам пропонують абсолютно неприпустимі для

життя засади, які спрямовані на руйнування сімей, а не на їх збереження. Тому важливо, щоб у цей час Церква змогла дати відсіч викликам сьогодення. Потрібно втілювати в життя клубну модель, а саме: дитячий клуб, клуб ветеранів, родинний клуб. Потрібно спілкуватися із родинами через соціальні мережі, на сайтах, на сторінках журналів, газет, цим самим проповідуючи Христа. Адже саме через соціальне служіння Церква зможе укріпити свої позиції».

Прес-служба Київського єпархіального відділу у справах сім'ї

Добра справа

До соціального центру «Мати та дитина разом», що в місті Фастові Київської області, завітали ліцеїсти на чолі з настоятелем храму Спаса Нерукотворного Київського військового ліцею імені Івана Богуна священником В'ячеславом Ліпатовим із подарунками малютам, їхнім мамам та працівникам закладу. Так закінчився спільний благодійний захід Єпархіального відділу в справах сім'ї Київської єпархії та Київського військового ліцею імені Івана Богуна, в якому взяли участь ліцеїсти, офіцери, вихователі та парафіяни храму. Діти отримали іграшки, а мами та працівники – різні побутові пристрої. У вітальному слові священник побажав усім присутнім здоров'я і призвав благодать Божу на цю установу.

Єпископ Васильківський Миколай, вікарій Київської Митрополії, голова Інформаційно-просвітницького відділу Київської єпархії Української Православної Церкви відвідав храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці. У ході зустрічі обговорили богослужбове та соціальне життя парафії.

Засідання ветеранського клубу «Зв'язок поколінь»

У храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці відбулося святкове засідання ветеранського клубу «Зв'язок поколінь» із нагоди 70-річчя визволення Києва

Цього дня справді відчувалася атмосфера великої родини

Розпочалася зустріч із панахиди по загиблих воїнах, по тих, хто, не задумуючись, жертвував власним життям задля миру на рідній землі. Після спільної молитви всі зустрілися на чаюванні.

Духовний керівник клубу протоієрей Олег Мельничук подякував ветеранам за те, що вони є. За те, що своїм прикладом вчать нас жити, за мудрі слова та поради.

Цього вечора назва клубу «Зв'язок поколінь» цілком себе виправдала. Адже розповіді ветеранів про страшні події 1941-1945 років міцно пов'язали покоління з поколінням. Кожна розповідь – урок життя. Їм таки є про що розповісти, а нам є над чим замислитися. А що ми

зможемо розповісти нашим дітям та онукам? Чи будуть нами пишатися майбутні покоління?

Цього дня справді відчувалася атмосфера великої родини. Спогади чергувалися із жартами, порадами, а на очах були сльози. Згадували тих, хто вже відійшов у вічність, і ділилися планами на майбутнє.

Спілкуючись, сивочолі наставники відзначили, що нинішнє покоління не вмє радіти життю. Усе зводиться до поганого, але ж насправді ми просто не хочемо бачити те прекрасне, яке нам дарує сьогодні. Особливо болісно, зазначили бабусі, що молоді матері, гуляючи на вулиці, навіть глянути в бік

КОЖНА РОЗПОВІДЬ – УРОК ЖИТТЯ. ЇМ ТАКИ Є ПРО ЩО РОЗПОВІСТИ, А НАМ Є НАД ЧИМ ЗАМИСЛИТИСЯ

дитини не дозволяють, швиденько хапають маля і йдуть геть. Раніше, кажуть, такого не було, а відомо, старі та малі тягнуться одне до одного...

Дружнє спілкування та затишні стіни храму сприяли тому, що всі присутні розходилися задоволені та щасливі і, що головне, з думкою про те, що незабаром зустрінуться знову.

СООБЩЕСТВО В ОБЩЕСТВЕ: ИСТОРИЯ, ПРОБЛЕМАТИКА, СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ

Очередное заседание в храме Рождества Пресвятой Богородицы дискуссионного православного клуба было вновь посвящено вопросам актуальности создания и организации сообществ в современном обществе. Тема, затронутая участниками на прошлом заседании, оказалась настолько обширной, что решено было продолжить по ней обсуждение. В дальнейшем же диалог перешел к более глобальным вопросам – будущему человека и человечества и реформации христианского сообщества.

«Сообщества в обществе. Тема очень острая и актуальная. С одной стороны создаются сообщества, которые имеют в своей основе

меркантильные, прагматичные интересы. Сообщество со своей более 2000-летней историей, культурой, которую основал Христос, – христианское сообщество – проходит стадию реформации в процессе глобализации», – открыл дискуссию отец Олег Мельничук и передал право поделиться своими наблюдениями относительно данного вопроса участникам очередного заседания Клуба православной дискуссии.

Слово взял культуролог Владимир Никитин. «Проблема думающих сообществ – это, во-первых, четкое понимание того, что хотят сделать. Во-вторых, налаживание коммуникации и внутреннего языка. Основная проблема сообществ – это понимание друг друга», – подчеркнул он. И добавил, что главная форма коммуникации – это собеседование. Т.е. это диалог, при котором обсуждают некие витальные вещи – основания пределы. Никитин убежден, что нет учителя, ученика... Есть совместный диалог.

«Нужно понимать, что данный диалог – это обязательно жертва с каждой стороны. И для того, чтобы понять другого, надо как минимум пожертвовать собственным «я». Т.е. авторитет, допустим, есть, вы можете

прислушиваться – ценить его. Но это не предполагает институализацию авторитета. В думающем обществе должен быть вопрос, вокруг которого все вертится, и, напротив, в недумающем главная задача – получить быстрый ответ», – заявил Никитин.

Татьяна Ковалева, заместитель директора Университета эффективного развития в свою очередь отметила, что «Если действительно содержанием жизни является смысл, то, по всей видимости, думающим сообщество становится тогда, когда все эти осознания включаются в жизнь. А не тогда, когда они остаются в виде каких-то умозрительных вещей... Если человек какой-то смысл уже обретает, то тогда его сообществом являются люди, которые данный смысл уже обрели. Так образуется реальное сообщество, которое объединяется не только на уровне мышления, собеседования, взаимопонимания, но и на уровне переживания».

Очень интересный факт, я вчера была возле мощей Георгия Победоносца. И одна женщина, приехавшая из России, призналась мне, что ее поразило в украинских храмах большое количество моло-

дых людей, особенно мужчин. Но самое интересное, она говорит, что у них глаза осмысленные – они как бы пытаются осознать и понять суть православия».

В свою очередь Илья Назаров дал понять, что диалог уступок, конечно, возможен, но Церковь должна хранить свое ядро. «У Церкви всегда есть один объект проповеди, один объект миссии. Тот мир, который здесь и сейчас. И думать, что мы сначала сделаем здесь Киевскую Русь, а потом людей начнем эффективнее приводить ко Христу или попытаемся воссоздать православную монархию, которую потеряли в 1917 году, и у нас будет другое общество, другая картинка – это большая глупость», – заявил Илья Назаров. Он также подчеркнул, что остановить мгновение невозможно и Церковь живет в той точке исторического ландшафта, в которой она живет, и другого мира у нее нет. Как нет и другого объекта проповеди, кроме тех людей, которые живут в мире сейчас, как бы мелко они ни думали, в какой бы культуре они ни были и сколько бы телевизоров не имели.

«При этом мы должны оставаться консерваторами и даже в нынешней ситуации не можем сказать: мол, идите с набитым брюхом причащайтесь. Та точка, в которой мы живем, – это очень не классическая точка. Когда в принципе сообщество, которое находится вне Церкви, теряет тот необходимый минимум, что позволяет рассказать о Христе. Все-таки говорить о Христе на любом языке невозможно. Человек – единственный объект, которого может спасти Христос, но человечество должно добровольно объединяться вокруг Христа в той мере, в которой оно способно», – резюмировал Назаров. И добавил, что когда мы говорим о Христе, можно говорить о каких-то уступках, но должно быть ядро, остающееся неизменным.

Плавно дискуссия перешла к вопросам рисков и вызовов для сегодняшней Православной Церкви. И здесь вновь слово взял Владимир Никитин. Он подчеркнул, что главной опасностью для сегодняшней Церкви является рождение нового мифа – мифа тайного знания.

«Сегодня проявился еще один тайный миф, очень опасный для

Церкви, – миф тайного знания, эзотерика. В молодости меня убеждали – я был уверен, что вся эзотерика умерла. Все вернулось – философия находится в разделе эзотерики, а наука вообще не имеет на полках своего места. И главная опасность мифа в том, что таинство заменяется тайной», – заметил Никитин. И рассказал о ключевых мифах, которыми жила раньше и живет сейчас так называемое недумающее общество. «Возьмем недумающее общество как массовое – оно живет мифами. Предыдущий миф, в котором выросло мое поколение, – это знание. О том, что знание – сила, что знание есть то, что человек должен получить. О том, что есть внутренний и внешний мир человека, есть рабочее время и т.д. Этот миф как базовый рухнул. Он никуда не делся, но рухнул, – заявил Никитин. – И разделился на миф информационный, что тот, кто владеет информацией, владеет миром. При этом делается обманка, что знание и информация – это одно и то же. Хотя это две принципиально разные структуры. Знание – жесткая структура. И тот, кто пытался новую теорию защитить перед другими, знает, насколько это сложно сделать реально».

По его словам, одна из главных причин коррекции образования современного человека – это запрос корпораций на человека без устойчивой структуры. «Дело в том, что информация – это текучая вещь, которая хранится набором. И корпорациям, являющимся основной формой держания информационного, нужны люди, которые будут меняться вместе с поколением технологических устройств. Новый

способ организации информации – нужны новые люди. Поэтому тем, кто этот миф проводит, не нужны люди, у которых устойчивая структура. Им нужны люди, которые этой структуры не имеют. Отсюда из образования уходит всякая устойчивая картина мира», – резюмировал Никитин. И добавил, что он и его единомышленники пытаются творить новый миф о смысле. Где не знание, не информация, а смысл является содержанием жизни, потому что думающее общество ищет именно смысл, причем не только для себя, но и для недумающего.

Под занавес дискуссии разговор вновь вернулся в лоно христианского творения. Доктор экономических, профессор Киевского национального университета имени Тараса Шевченко, Ирина Дрозд призвала к всеобщему объединению: «Мы причащаемся, мы соединяемся с Богом. Мы становимся творцами: творец – тот, кто делает. И мне кажется, чем больше мы будем заражать этим током делания, тем крепче будет становиться это содружество. Есть большой смысл объединиться храмами – один ведь не спасешься. Мы все разные, и в этом разнообразии мы – огромная сила».

В свою очередь исполнительный директор Университета эффективного развития Виктория Петиченко напомнила о необходимости именно творения языка, а не поиска его: «Мне вспоминается высказывание моего любимого Шмемана о том, что современное богословие – это поиск языка, который все что-то объясняет и объясняет. Но Церковь должна не искать язык, а являть его».

Алексей Беловал

СВЯТИЙ МУЧЕНИК ЮРІЙ НОВИЦЬКИЙ – ЮРИСТ ТА ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

10 жовтня минув 131 рік від дня народження Юрія Петровича Новицького. Людина трагічної долі, він викладав кримінальне право в Імператорському університеті Святого Володимира (далі – Київський університет) та Петроградському університеті, працював у Правлінні Товариства об'єднаних православних парафій Петрограда та його губернії, читав лекції з історії Церкви, провадив церковно-благодійну діяльність, йому належить організація суду для малолітніх у Києві. Як глибоко віруюча й істинно православна людина Юрій Петрович у важкі для Руської Православної Церкви 1914-1920 роки став на захист Православ'я, що на певному етапі визначило його земне життя.

Велика сила біографії святого Юрія Новицького полягає в тому, що вона правдиво і наочно демонструє зв'язок трагічності життєвого шляху цілої плеяди видатних учених-криміналістів, які працювали в стінах Київського та Санкт-Петербурзького університетів. Їхні долі ввібрали в себе весь біль тих подій, що розігралися на теренах Російської імперії в переддень Першої світової війни і обірвалося за межами вже іншої, нині неіснуючої держави. Лихоліття поглинуло їх повністю, зухвало закручуючи в саму гущу і без того знесилені людські душі, які в той час трималися хіба що на самій вірі.

Земне життя приват-доцента Ю.П. Новицького обірвалося виконанням смертного вироку Петроградського губернського Революційного трибуналу в ніч із 12 на 13 серпня 1922 року біля станції Пороховие Іринівської залізниці Петроградської губернії...

Юрій Петрович Новицький народився 10 жовтня 1882 року в місті Умані. Його батько Петро Михайлович, випускник Імператорського Санкт-Петербурзького університету, працював мировим суддею і належав, за словами Ю.І. Колосова, до давнього дворянського роду Новицьких, який, імовірно, походив із Польського королівства. «Честь та гідність – понад усе» – девіз роду. Виховуючи сина в душі благочестя, Петро Михайлович спочатку віддав його навчатися до місцевої Уманської гімназії, але незабаром, у зв'язку з низькою якістю місцевої освіти, відправив до однієї з Київських гімназій. У Києві Юрій жив у родича – відомого філософа, професора Київського університету та Київської духовної академії Ореста Марковича Новицького.

Мешкаючи в будинку О.М. Новицького, Юрій Петрович перебував у освітній атмосфері.

У цей час відбулося його своєрідне воцерковлення. Пізніше він згадував, що релігійні питання почали цікавити його з другого чи третього класу гімназії. Будучи набожним, він із дитинства регулярно відвідував недільні та святкові богослужіння, вправлявся у співі та читанні на криласі.

Після успішного закінчення гімназії молодий Новицький вступив на юридичний факультет Київського університету, а незабаром одружився з Анною Гаврилівною Суисловою, дочкою відомого фахівця з теоретичної механіки, професора Гавриїла Костянтиновича Сусліва. 1909 року в них народилася донька Ксенія.

1908 року Юрій Петрович закінчив Київський університет із дипломом першого ступеня і був залишений на кафедрі кримінального права і кримінального судоустрою та судочинства як стипендіат на підготовку до професорського звання. Серед його наставників та викладачів, які в той час працювали на кафедрі, були екстраординарний професор, магістр кримінального права Григорій Васильович Демченко та приват-доцент Самофалов Микола Васильович, який читав лекції і проводив практичні заняття з кримінального судочинства.

У вересні 1911 року, будучи професорським стипендіатом у Київському університеті, Ю.П. Новицький обирається членом Київського юридичного товариства, головою якого був все той самий Григорій Васильович Демченко. На його засіданнях молодим ученим були прочитані такі доповіді, як «До питання про викладання законодавства в середніх навчальних закладах (проф. Гольмстен. Досвід методики законодавства)» 15 травня 1910 року та «Суди для малолітніх (до питання про заснування суду для малолітніх у місті Києві)» у січні 1912 року.

Наукові зусилля Юрія Петровича не були марними. Саме за його кропіткої праці в Києві після асигнування Міською думою потрібних коштів 1911 року було створено Притулок для дітей заслано-каторжних осіб, які залишились сиротами, а наприкінці 1912 року – Суд у справах малолітніх.

Незважаючи на значні успіхи у запровадженні в Києві суду для малолітніх, Ю.П. Новицький темою магістерської дисертації вибрав «Проблеми кримінальної відповідальності за злочини проти життя та здоров'я людини». Працюючи над магістерською дисертацією, Юрій Петрович обов'язково мав поїхати у закордонне відрядження, в яке він вирушив, очевидно, на початку 1913 року. Місцем призначення був Геттінгенський університет, який славився своїми викладачами.

Після повернення із закордонного відрядження і складання потрібних у здобутті магістерського ступеня іспитів Юрій Петрович прочитав дві пробні лекції, і 1914 року рада Київського університету допустила його до викладання на юридичному факультеті як приват-доцента.

Коло наукових інтересів Юрія Новицького було надзвичайно широким. До нього органічно входили питання кримінальної відповідальності за злочини проти життя і здоров'я особи та історія прокурорського нагляду, правовий статус та функціонування спеціальних судів для малолітніх злочинців, особливості законодавчих положень про друк та цензурних статутів XIX-XX століть, характеристика права помсти за Руською правдою та основи кримінального законодавства Російської Радянської республіки.

До Санкт-Петербурзького університету Ю.П. Новицького запросили за ініціативою знаного фахівця історії права давнього періоду професора В.М. Грибовського, який помітив молодого дослідника та його інтерес до історії права.

У часи Першої світової війни Юрій Петрович залишається в Петрограді. В університеті він продовжує обіймати посаду приват-доцента, яку суміщає з по-

садою співробітника Канцелярії Головного управління у справах друку.

Утім, тогочасне життя Юрія Петровича не обмежувалося лише науково-педагогічною діяльністю. Узяло верх велике бажання служити Православній Церкві, і саме його свідомо обрав професор Новицький у найтрагічніші для всієї християнської Церкви в Росії часи.

20 січня (2 лютого) 1918 року Радою Народних Комісарів було підписано славнозвісний Декрет про свободу совісті в церковних і релігійних товариствах (далі – Декрет), більше відомий за своєю неофіційною назвою «Про відділення Церкви від держави».

Зміст п. 13 Декрету має безпосереднє відношення до нашої розповіді, оскільки фактично передбачав, що користування церковним майном здійснюється релігійними товариствами Радянської Росії. Одним із таких товариств, створених на підставі вказаних положень Декрету, стало Товариство об'єднаних православних парафій Петрограда та його губернії, головою якого був Ю.П. Новицький.

Улітку 1921 року в Поволжі була засуха, і це стала однією з причин голодомору. Щоб ліквідувати його наслідки, 23 лютого 1922 року Всеросійський центральний виконавчий комітет

ухвалив Декрет про вилучення церковних цінностей на потреби голодуючих, реалізація положень якого виявилася каталізатором протистояння офіційної радянської влади та Церкви. З цього приводу як голова Товариства та правник Юрій Петрович допоміг митрополиту Веніаміну у переговорах із радянською владою.

У ніч з 28 на 29 квітня 1922 року за звинуваченням у протидії вилучення церковних цінностей Ю.П. Новицького разом із митрополитом Веніаміном, єпископом Кронштадтським Венедиктом (Плотніковим), настоятелем Казанського собору М.К. Чуковим, настоятелем Ісааківського собору Л.К. Богоявленським, настоятелем Ізмайлівського собору М.П. Чельцовим, архимандритом Сергієм (С.П. Шеїним), професорами Д.Ф. Огневим, М.А. Єлачичем та колишнім присяжним повіреним І.М. Ковшаровим було заарештовано.

10 червня в будинку Філармонії розпочалися засідання Петроградського губернського Революційного трибуналу у так званій «справі петроградських церковників». За свідченням очевидців, Юрій Петрович під час процесу поведився дуже спокійно, відповіді його були зрозумілими та чіткими. Він не визнав своєї вини, але детально охарактеризував діяльність Товариства, яке очолював, підкреслюючи, що вона провадилася лише навколо церковних питань та парафіяльного побуту. Він знов і знов повторював, що не припускав політичних мотивів у своїй церковній діяльності, що не прагнув скористатися важким становищем влади, вважав за потрібне в цих умовах передати церковні цінності. У той самий час він намагався взяти на себе частину вини М.К. Чукова, розраховуючи зберегти життя товариша заради його маленьких дітей. У записці, яку Юрій Петрович чудом зміг передати своїй матері Пелагії Дмитрівні з тюрми, він писав: «Дорога мамо! Прийми звістку з твердістю. Я давно знаю вирок. Що подієш? Цілую тебе палко та міцно. Мужайся. Пам'ятай про Оксану. Твій Юра».

У своєму останньому слові Юрій Петрович зауважив, що притягнення його до відповідальності пояснюється лише обійманням ним посади голови правління Товариства. «Проте, якщо комусь потрібна в цій справі жертва, я ладен зустріти смерть, прошу лише про те, щоб обмежилися і пощадили інших притягнутих осіб», – сказав він.

5 липня Петроградський губернський Революційний трибунал проголосив вирок, за яким Ю.П. Новицького було визнано винним у вчиненні організації злочинної контрреволюційної групи, що поставила собі за мету боротися з радянською владою, і засуджено до смертної кари з конфіскацією майна. Касаційна колегія Верховного трибуналу ВЦВК у своєму протоколі наради з питання «про можливість пом'якшення покарання петроградських церковників, засуджених до вищої міри покарання 5 липня 1922 року не визнала за доцільне пом'якшити призначену митрополиту Веніаміну, Ю.П. Новицькому, І.М. Ковшарову та архимандриту Сергію (С.П. Шеїну) міру покарання з огляду на те, що всі вони є особами, які «надихали, керували і цілком свідомо здійснювали контрреволюційну політику під церковним прапором».

У ніч із суботи на неділю, 12-13 серпня, четверо руських новомучеників були розстріляні біля станції Пороховіє на Ірнінській залізниці. Місце їхнього поховання досі залишається невідомим.

31 жовтня 1991 року Президія Верховного Суду РРФСР за відсутністю складу злочину в діях засуджених скасувала вирок Петроградського губернського Революційного трибуналу, реабілітувавши їх, а 4 квітня 1992 року Архієрейський собор Руської Православної Церкви канонізував (визнав святими) митрополита Веніаміна, Юрія Новицького, архимандрита Сергія та Івана Ковшарова як мучеників. Нині в храмі святих апостолів Петра та Павла

при Санкт-Петербурзькому університеті зберігається ікона святого мученика Юрія Новицького.

2008 року в одній із будівель Санкт-Петербурзького університету було відкрито храм святого мученика Юрія Новицького. Першу Літургію звершували в день його пам'яті – 13 серпня.

Юрій Петрович Новицький – це унікальна постать в історії вітчизняної кримінально-правової науки. Талановитий представник Київського та Санкт-Петербурзького університетів, який із честю та гідністю прожив неповних сорок років у період найганебніших політичних подій у вітчизняній історії. Життя святого мученика Юрія Новицького наочно допомагає зрозуміти, наскільки істинною, правдивою, справжньою має бути людська віра в Господа, щоб, жертвуючи власним життям у самому розквіті сил, до кінця відстоювати принципи, що базуються на ідеях Руської Православної Церкви.

ПАВЛО БЕРЗІН,
доктор юридичних наук,
професор Кафедри
кримінального права та кримінології
юридичного факультету
Київського національного
університету
ім. Тараса Шевченка

Судовий процес у справі про вилучення церковних цінностей. Петроград. Червень 1922 р.

доводиться наштовхувати дитину на певні висновки. Такі особливості читання програмної літератури в учнів п'ятих-сьомих класів. Хоча при цьому добра частка з них уже перестає тягнутися до книжки.

За час роботи у школі я виділила для себе низку творів, які діти читають за одним присідом. Для 5-7 класів це насамперед «Пригоди Робінзона Крузо», «Мандрі Гуллівера», «Мауглі», «П'ятнадцятирічний капітан», «Острів скарбів», «Оповідання про Шерлока Холмса», «Пригоди Тома Сойера», «Пурпурові вітрила», «Біле Ікло». Словом, література, де суцільні пригоди. У 8-9 класах лідирують твори про кохання: «Ромео та Джульєтта», «Собор Паризької Богоматері», «Фауст», трохи з натяжкою «Євгеній Онегін». 10 клас тоне в реалізмі і мало на нього реагує. У 11-му спостерігається певне «підвисання» на літературі модернізму та постмодернізму, без досвіду вчителя тут самотужки не розібратися і за умов гарного контакту усе-таки можна виплисти на гребені хвилі. Тут відмічу такі поворотні для юної свідомості твори, як «Перевтілення» Кафки, «Чума» Камю, «Парфумер» Зюскінда, «Майстер та Маргарита» Булгакова.

Так чи інакше кожен учитель може назвати свій перелік програмних творів, які сприймають чи не сприймають діти. Та чи є такий список у батьків? Певна, що є. Казку про Курочку Рябу та Колобка читали ж усі. А якщо серйозно... Мій дідусь умів розповідати лише казку про Івасика-Телесика, але ми її слухали щоразу з величезним задоволенням, бо її він розповідав на ніч коло теплої печі. Тому це один із найтепліших спогадів мого дитинства. Таке саме тактильне відчуття тепла в мене виникає, коли я читаю Пушкіна. Спробуйте і ви почитати його біля каміна (хай навіть електричного) з пригашеним світлом – я певна, відчуття теплоти після такого читання виникатиме у вас щоразу, щойно ви розгорнете самі чи з дитиною томик російського класика. Тому що читання – це як чайна церемонія у Японії. Якщо немає належного настрою, воно не смакуватиме. І швидкочитанням у метро на плечі сусіда ви не насити-

теся. Недарма ж у наших прадідів був цілий культ домашнього читання, коли члени родини читали вголос главу з Біблії, художній твір чи газету, а потім за чаюванням обговорювали. Це гуртувало родину, не давало перериватися зв'язку поколінь, мало педагогічний вплив на молодь, розвивало літературний смак. У наш час так важко уявити, ми цю культуру втратили. Однак ніхто не завадить нам увести у власній родині певні традиції. Нехай мама не читає бульварні романи, а тато не «висне» у комп'ютері, а разом із дитиною що-небудь почитає. То який вечір читання влаштуємо?

У НАШИХ ПРАДІДІВ БУВ ЦІЛИЙ КУЛЬТ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ, КОЛИ ЧЛЕНИ РОДИНИ ЧИТАЛИ ВГОЛОС ГЛАВУ З БІБЛІЇ, ХУДОЖНІЙ ТВІР ЧИ ГАЗЕТУ, А ПОТІМ ЗА ЧАЮВАННЯМ ОБГОВОРЮВАЛИ. ЦЕ ГУРТУВАЛО РОДИНУ

Можна казковий, найпростіший. Вивчимо з дитиною «У Лукомор'я дуб зелений...». І не беріть український переклад – лише російська класика! Поясніть дитині кожне незрозуміле слово. Переконана, що таке «Лукомор'я», ви й гадки не маєте. З шестикласником можна почитати того ж таки «Гаррі Поттера». На прикладі цього твору з дитиною можна розібратися, «что такое хорошо и что такое плохо». Але мені більше подобаються «Пригоди Тані Гроттер» російського письменника Дмитра Ємця. У цій серії фантастичних пригод багато посилань на слов'янський фольклор та міфологію, з героями яких ваша дитина вже може бути знайома завдяки народним казкам. Свое усе-таки ближче...

Можна організувати вечір детективу. Прочитати початок історії, запропонувати дитині вибрати роль до вподоби і самостійно розплутати злочин. При цьому слід звернути увагу на мотивацію вчинків головних героїв. Учій дитину мислити самостійно, якщо помиляється – направте. Так ви будете знати, які критерії оцінювання добра та зла формуються у вашого нащадка.

Було б непогано взяти за правило вивчення життєпису виданих постатей. У дитини проблема з географією – аналізуємо географічні відкриття виданих мореплавців та мандрівників. Є труднощі з біологією – читаємо оповідання Джеральда Даррела та Віталія Біанкі.

Якщо ж із дитиною в школі чи надворі трапився прикрий інцидент і ви не знаєте, як краще обговорити його, у пригоді стане книга архімандрита Тихона (Шевкунова) «Не-святі святі». Усі історії автор узяв із життя, а воно, як відомо, найкращий учитель.

Утім, вам ці поради знадобляться лише за однієї умови: якщо ви самі – вдумливий читач. Часто я чула на батьківських зборах, що навчальна програма занадто переобтяжена, і вже в другому класі у батьків виникають труднощі у виконанні разом із дитиною домашніх завдань. Частка правди в цьому є. Більшість учнів не в змозі досягнути всіх премудростей шкільної програми. Але якщо з дитиною вдома працюють систематично, результати досить високі.

Сучасним школярам пощастило з Інтернетом, адже там можна знайти інформацію з усіх галузей знань, треба тільки вміти відрізнити зерно від половини, а тут уже на допомогу приходять батьки, вчителі та духовні наставники.

Тож, як казав Великий Кобзар, якого називають пророком нашої Вітчизни, «учіться, брати мої, думайте, читайте, і чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь». А він добре знав, що із полону фізичного та духовного рабства може вивести лише одна дорога – світла дорога знань.

Наталія Штильова

Читати чи не читати

Із цим мало не гамлетівським питанням, певно, стикалися всі батьки. І річ не в самому процесі читання, а в об'єкті: що вибрати дітям? Якщо діти маленькі, то на першому місці стоять казки. Та коли дитина стає старшою, потяг до фантастичної реальності в неї лише посилюватиметься: на зміну народним казкам приходять жанри фентезі, жахів, кривавих детективів, психологічних трилерів. Шкільний курс зарубіжної літератури теж досить насичений такими жанрами. То як же бути батькам: стимулювати потяг дитини до такого самостійного читання чи все-таки намагатися вибрати «корисні» книжки своєму чаду?

Як педагог із достатнім стажем роботи в загальноосвітній школі скажу: читання – це палка з двома кінцями. Дітей або взагалі не змусиш до цього розумово-творчого процесу, або вони поринають у нього з головою, стежачи лише за поворотами сюжету і не роблячи жодних висновків. У таких дітей читання перетворюється на гру, головне – що буде в фіналі. І на уроках літератури такі діти, підстрибуючи від хвилювання, захоплено переказують сюжет до подробиць. Коли ж запитуєш, чому герой так учинив, затинаються і не можуть відповісти. Власна думка про персонажа у них не склалася, і вчителів шляхом навідних питань

РОЗПОЧАВСЯ РІЗДВЯНИЙ ПІСТ: ЯК ПРАВИЛЬНО ЙОГО ПРОВЕСТИ

28 листопада розпочався Різдвяний піст, який триватиме до 6 січня включно. По його закінченні ми святкуємо Різдво Христове (7 січня). Звідси й назва – Різдвяний піст. Утім, має він і іншу назву – Пилипів піст. Ця назва походить від свята апостола Филипа (Пилипа), яке припадає на 27 листопада – останній день, коли їдять скоромну їжу перед постом

Це один із чотирьох багатоденних постів. Різдвяний піст не такий строгий, як Великий або Успенський. Під час цього посту забороняються м'ясні, молочні страви, а також яйця. Дозволено споживати в середу та п'ятницю рослинну їжу без олії, а у вівторок та четвер – рослинну їжу з олією.

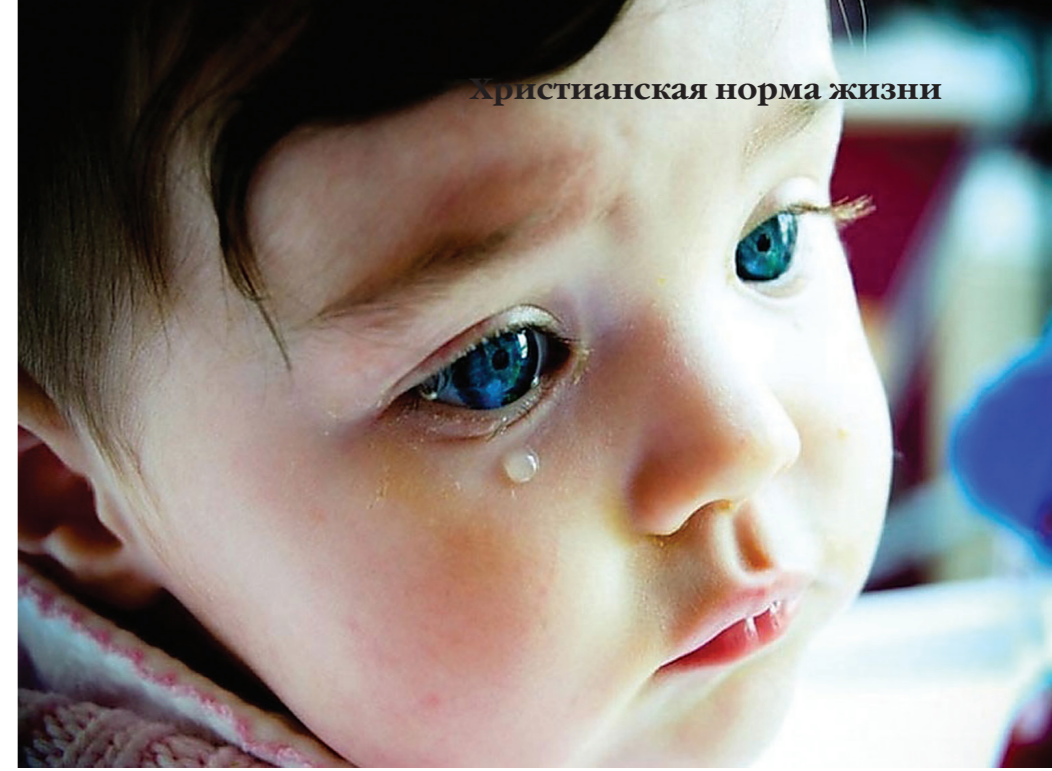
Існує низка обставин, які дозволяють людині послаблювати піст – хвороба, важка фізична праця, похилий вік, перебування в дорозі. У таких випадках строгість посту може бути послаблена, наприклад можна вживати молоко, але задля цього слід звернутися по благословення до священника і разом визначити міру послаблення посту. Також від посту звільняються вагітні жінки, малі діти та ті, хто з вагомих причин не має можливості сам вибирати, чим йому харчуватися (наприклад особи, які перебувають у відрядженні).

Часто в поняття «піст» ми вкладаємо лише обмеження в їжі, забуваючи про головне. Але піст, насамперед, включає певний настрій, правильну поведінку, осмислення своїх вчинків, молитву, визнання помилок та каяття у вчинених гріхах. Це час, коли не можна дратуватися, проявляти нетерпимість до оточуючих і потурати своїм слабкостям і коли намагаються уникати в своєму житті того, що віддаляє людину від Бога.

Якщо є можливість, то бажано протягом посту відвідувати храм, щоб помолитися і попросити у Бога помочі в проходженні цього духовного та тілесного подвигу. Православному християнину протягом посту також потрібно прийняти таїнства Сповіді та Причастя.

Під час посту заборонено Таїнство Вінчання. Щодо інших треб, наприклад, Хрещення, – то вони зверхуються незалежно від посту.

Семья – это единое тело, и часто духовный груз, который на ней лежит, распределяется между ее членами неравномерно. Случается, что дети несут непосильный груз и расплачиваются своим здоровьем за грехи и ошибки родителей.

За что страдают дети?

Люди иногда задаются вопросом: за что страдают дети? С точки зрения человеческой справедливости, этот вопрос неразрешим. Ответ на него дается только в перспективе вечности, в судьбах Божиих.

Ребенок и страдание. Как это осмыслить, как понести? Побывав в детском доме, уходишь с ощущением, что, может быть, этот падший еще держится только потому, что есть дети, которые своими страданиями перевешивают чашу весов нашего безбожия и нераскаянности. Судьбы этих детей раскроются в вечности. Болезни и «ненормальности» суть явления только земной жизни.

Больные дети принимают на себя подвиг мученичества и юродства ради того, чтобы Господь

не до конца прогневался на этот мир, и мы, может быть, благодаря им еще имеем время на покаяние. Но мы, по нашей нераскаянности, по нашей привычке привыкли не раскаиваться о своих грехах, а винить в них кого-то другого.

И вот – ропот: если, Бог справедлив, то как Он допускает страдание детей?

Вот и ответ на вопрос: за что страдают дети. За наши грехи. За наше нерадение о спасении их душ, о своем спасении. Наша родительская задача состоит не только в том, чтобы обеспечить детям физическое существование, но, прежде всего, – духовно воспитать их, открыть им дорогу к Богу.

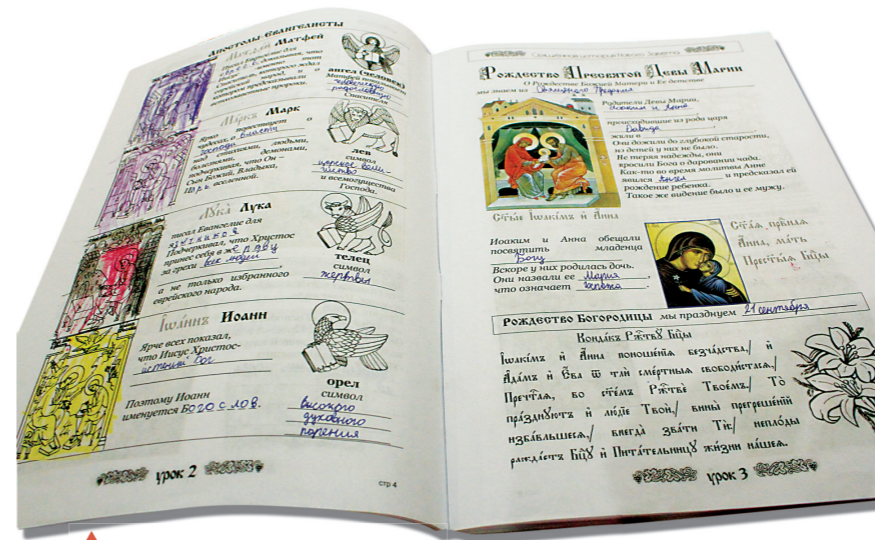
Если мы не приводим младенца в храм, не учим его молиться, если у нас дома нет иконы,

Евангелия, если мы не стараемся жить благочестиво, то, значит, мы препятствуем ему приходит ко Христу. И в этом – наш самый главный грех, который ложится и на наших детей.

Вот почему за наши грехи страдают дети, даже если они в них не виноваты. Мы с ними связаны невидимой нитью, в них – наша кровь, дух. Если бы они не были нашими детьми, они бы не страдали за нас. Но тогда бы они от нас не родились. Грех потому и есть величайшее зло, что от него страдают невинные. Но по этому же закону страданиями одних искупаются грехи других. «Ранами Его мы исцелехом», – говорим мы о Господе нашем Иисусе Христе, открывшем нам дверь спасения.

Священник Алексей Грачев

▲ Робочий зошит наших учнів. Уже написали перші підсумкові тести!

Долучайтеся до нашої дитячої спільноти!

Заняття у дитячому клубі «Недільна школа» проходять щонеділі о 9:30!

Приєднатися до навчання в школі можна у будь-який час, головне – бажання.

Також при Недільній школі діє дитячий хор. Незабаром святкова вистава за участю наших вихованців!

Відповіді священника

Доброго дня, отче Олеже. Я вагітна і дуже хотіла б прийти до храму, але мої подруги кажуть, що вагітним не можна ходити до церкви. Чи справді це так?

(Ірина)

Дякую, за запитання. Ірино, вагітним потрібно якомога частіше бувати в храмі. Подивіться, будь ласка, наш сайт – kupa.org.ua, там написано про те, як ми провадимо своє духовне та соціальне служіння в стінах міського пологового будинку. Там нашими парафіянками є якраз вагітні жінки. Ви зараз виношуєте дитинку, тому ваше завдання як матері, вимолити в Бога допомоги в пологах та здоров'я дитині. Що бачить і чим живе вагітна жінка, саме це і формує майбутню дорослу людину. І ще: процес виховання дитини починається в лоні матері.

Отче Олеже, скажіть, будь ласка, які ікони краще придбати для дому і де їх правильно розмістити?

(Євген)

Дякую, Євгене, за запитання. Ікони для дому потрібно брати тих святих, до яких відчуваєте особливу любов. Звичайно, що для нас, християн, головна, центральна ікона в домашньому іконостасі – це зображення нашого Спасителя, а також заступниці всього роду людського – Богородиці. Інші ж домашні ікони – за вашим бажанням. Це можуть бути ікони святих, на честь яких названо ваших рідних.

Щодо того, де краще розмістити, то це має бути місце, де можна в тиші молитися, щоб ніхто не заважав. Зазвичай ікони розміщують на схід, але це не є обов'язковим.

Здравствуйте, отец Олег! Хочу сделать себе татуировку на теле. Как к этому относится Церковь?

(Ирина)

Добрый день, Ирина, спасибо за вопрос. Я отрицательно отношусь ко всякого рода татуировкам. Ведь кто кому служит, тот на того и похож. Считаю это признаком моральной деградации. Человек был создан по образу Божьему и подчеркивать этот статус должна не татуировка, а достойное поведение.

Добрый день, отче Олеже. Мені 9 років. Я ходжу до церкви з бабусяю. Вона змушує мене поститися. А я не знаю, як правильно вчинити.

(Андрій)

Дякую тобі, Андрійку, за листа. Ти – мій друг. Бабуся потрібно слухати, вона тобі поганого не хоче. Якщо хтось із твоїх однокласників постить, то і ти міг би долучитися до посту. А найкраще буде в тому храмі, куди ти ходиш, порадитися зі священником.

Дякую вам за діалог!

▲ Учні Недільної школи вітають настоятеля храму отця Олега Мельничука з Днем народження! Многая літа, отче!